09 listopada 2025

Interakcje wybranych klasycznych leków przeciwpsychotycznych

Interakcje klasycznych leków przeciwpsychotycznych mogą być istotne dla pacjentów cierpiących na zaburzenia psychiczne. Oto niektóre z nich:

Interakcje z litem mogą zwiększać stężenie lamotryginy we krwi i prowadzić do zwiększonego ryzyka działań niepożądanych. Lit nie jest metabolizowany w wątrobie, a jego eliminacja z organizmu zachodzi głównie przez nerki. W związku z tym, leki i substancje, które mogą upośledzać wydalanie litu przez nerki, mogą przyczyniać się do wzrostu jego stężenia we krwi, co może prowadzić do kumulacji działań niepożądanych i niebezpiecznego zatrucia litem. Podstawowym wskazaniem dla stosowania soli litu jest profilaktyka farmakologiczna choroby afektywnej dwubiegunowej (ChAD). Odsetek osób z ChAD wykazujących bardzo dobre rezultaty długotrwałego stosowania litu w monoterapii, tj. brak nawrotów choroby i niewystępowanie istotnych objawów somatycznych przy monoterapii litem (tzw. *excellent lithium responders*) ocenia się obecnie na 1/3. U pacjentów takich najczęściej występuje „klasyczna" forma choroby, z umiarkowaną częstością epizodów i bezobjawowymi okresami remisji między epizodami. U części chorych działanie profilaktyczne litu może pogorszyć się po kilku latach jego stosowania z początkowo bardzo dobrymi rezultatami. Nie ma jednak podstaw do wnioskowania, że obecnie profilaktyczne działanie litu jest gorsze niż kilka dekad temu.

Interakcje litu z diuretykami tiazydowymi, ACE-I, NLPZ

Leki zmniejszające klirens litu (powodujące wzrost stężenia i toksyczności litu)

- Moczopędne: tiazydy, amilorid (furosemid – nie wpływa)
- Niesteroidowe leki przeciwzapalne: indometacyna, diklofenak, piroksykam, ibuprofen (salicylany – nie wpływają)
- Inhibitory konwertazy angiotensyny: kaptopril, enalapril

Leki powodujące wzrost klirensu (przyśpieszające wydalanie litu)

- Ksantyny: aminofilina, kofeina, teofilina
- Inhibitory anhydrazy węglanowej: acetazolamid
- Leki powodujące diurezę osmotyczną: glukoza, mannitol
- Wodorowęglan sodu

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Fundusze Europejskie dla Małopolski | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | MAŁOPOLSKA

Projekt pn. „Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie" dofinansowany przez Unię Europejską z Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027, w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie – ZIT

Interakcje farmakodynamiczne (działanie na przekaźnictwo nerwowe)

- Leki neuroleptyczne typowe: wzrost neurotoksyczności (nasilenie zaburzeń pozapiramidowych, zaburzenia świadomości, większe ryzyko złośliwego zespołu poneuroleptycznego)
- Leki przeciwdepresyjne trojpierścieniowe: nasilenie drżenia mięśniowego
- Leki przeciwdepresyjne o działaniu serotoninergicznym [klomipramina, SSRI (*selective serotonin reuptake inhibitors*, selektywne inhibitory wychwytu zwrotnego serotoniny)]: zwiększone ryzyko zespołu serotoninowego
- Leki przeciwpadaczkowe: zwiększenie neurotoksyczności (karbamazepina – zmniejszenie związanej z litem wzmożonej diurezy)
- Leki blokujące płytkę nerwowo-mięśniową [sukcynylocholina (suksametonium)]: wydłużenie czasu działania
- Środki psychostymulujące (kokaina, amfetamina): osłabienie działania euforyzującego
- Leki działające na układ krążenia: propranolol – zmniejszenie związanego z litem drżenia rąk, werapamil – wzrost neurotoksyczności, glikozydy naparstnicy – wzrost ryzyka bradykardii

Interakcje litu z haloperidolem (lekiem neuroleptycznym, wykorzystywanym w leczeniu schizofrenii, psychoz, manii, zaburzeń zachowania) - mogą prowadzić do zaburzeń świadomości, encefalopatii, reakcji pozapiramidowych (sztywność mięśniowa, zaburzenia chodu, spowolnienie ruchowe, drżenia), gorączki, leukocytozy, ryzyka wydłużenia odstępu QT i wystąpienia arytmii. Ważne jest monitorowanie stężenia litu podczas jednoczesnego stosowania z haloperidolem, aby uniknąć ryzyka arytmii.

Interakcje litu z SSRI (*selective serotonin reuptake inhibitors*; selektywne inhibitory zwrotnego wychwytu serotoniny) (lekami wykorzystywanymi w leczeniu depresji, np. sertralina, fluoksetyna) – mogą prowadzić do zwiększonego ryzyka zespołu serotoninowego, obejmującego pobudzenie, wzrost napięcia mięśniowego, drżenia mięśniowe, niedociśnienie lub nadciśnienie, tachykardię, biegunkę, gorączkę, półśpiączkę).

Interakcje litu z klozapiną (łagodzącą objawy schizofrenii) - zwiększa ryzyko złośliwego zespołu neuroleptycznego (zaburzenia równowagi autonomicznego układu nerwowego, które prowadzić mogą do śmierci, sztywność mięśniowa, hipertermia) **i karbamazepiną** (substancją przeciwpadaczkową), która może wpływać na klirens litu, co może prowadzić do zmian jego poziomu we krwi.

Interakcje litu z lowastatyną (stosowaną w terapii hipercholesterolemii), jej działanie może być zwiększone przez lit, co może prowadzić do uszkodzenia wątroby, jak również lit może wpływać na

jej metabolizm i powodować wydłużenie odstępu QT.

Należy zachować ostrożność przy jednoczesnym stosowaniu w/w leków, aby uniknąć niepożądanych interakcji i działań. Zaleca się konsultacje z lekarzem przed rozpoczęciem w/w leczenia.

Piśmiennictwo

1. Woroń J.: *Interakcje leków przeciwpsychotycznych*. Medycyna po Dyplomie 2021; 30(12):76-84.

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Fundusze Europejskie dla Małopolski | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | MAŁOPOLSKA

Projekt pn. „Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie" dofinansowany przez Unię Europejską z Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027, w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie – ZIT